

Čestiti ljudi i brak

<"xml encoding="UTF-8?">

Čestiti ljudi i brak

Bog nam u Kur'anu skreće pažnju na pitanje braka i supružništva, a istovremeno dok supruge :opisuje kao Svoje znakove, poziva na razmišljanje o ovoj temi

وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ خَلَقَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا لِتَسْكُنُوا إِلَيْهَا وَجَعَلَ بَيْنَكُمْ مَوَدَّةً وَرَحْمَةً إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ

I jedan od dokaza Njegovih je to što za vas, od vrste vaše, stvara žene da se uz njih smirite, i .što između vas uspostavlja ljubav i samilost; to su, zaista, pouke za ljude koji razmišljaju

Kao što je i jasno, ono na šta se u ovom ajetu ukazuje jeste da brak i biranje bračnog saputnika čovjeku donose mir, jer je to jedini ispravan način zadovoljavanja emocionalnih i nagonskih potreba te osiguravanja i podjele rada i životnih poslova. Pritom, veoma je važno da ne pogriješimo prilikom biranja bračnog saputnika i da ne izaberemo neprikladnu osobu, kako bismo mogli nakon zasnivanja porodice sačuvati njene temelje i spriječiti njeno raspadanje.

Prema tome, poznavanje kriterija za izbor supružnika, činilaca učvršćivanja porodice i uzroka propadanja porodičnog poretka neophodno je za zasnivanje zdravog i uspješnog života. Čestiti ljudi kada je riječ o braku i osnivanju porodice obraćaju pažnju na ovu važnu okolnost i nastoje da svoje živote izgrade na Božijim načelima i kriterijima.

Kriteriji izbora supružnika

Vjernici u okrilju islamskih učenja u svim svojim izborima promišljaju na razini višoj od materijalnih i instinktivnih kriterija. Naprimjer, kada je riječ o braku, prije nego da razmišljaju o zadovoljavanju instinktivnih nagona, oni na brak gledaju kao na sredstvo postizanja sreće i savršenstva. Posljedica takvog pristupa je da kod njih kriteriji kao što su iman, čednost i podobnost imaju prednost u odnosu na vanjske, materijalne, etničke i rasne osobine. Po Kur'anu, osnovni kriteriji su: vjerovanje u jednog Boga te čednost i klonjenje grijeha

Vjerovanje u Boga i klonjenje mnogoboštva i dvoličnosti .1

Vjera u jednoga Boga i kretanje putem tevhida predstavlja jedini put upute i sreće za ljude, a nasuprot tome širk (mnogoboštvo) i nifak (licemjerje) predstavljaju uzroke svih vrsta grijeha i prljavština. Stoga, Uzvišeni Bog u Kur'anu skreće pažnju na potrebu da se prilikom izbora :bračnog saputnika obrati pažnja na ovu istinu

وَلَا تَنْكِحُوا الْمُشْرِكَاتِ حَتَّى يُؤْمِنَ وَلَأَمَةٌ مُّؤْمِنَةٌ خَيْرٌ مِّنْ مُّشْرِكَةٍ وَلَوْ أَعْجَبَتْكُمْ وَلَا تُنْكِحُوا الْمُشْرِكِينَ حَتَّى يُؤْمِنُوا وَلَعَبْدٌ مُّؤْمِنٌ خَيْرٌ مِّنْ مُّشْرِكٍ وَلَوْ أَعْجَبَكُمْ أُولَئِكَ يَدْعُونَ إِلَى النَّارِ وَاللَّهُ يَدْعُو إِلَى الْجَنَّةِ وَالْمَغْفِرَةِ بِإِذْنِهِ وَيُبَيِّنُ آيَاتِهِ لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ

Ne ženite se mnogoboškinjama dok ne postanu vjernice; uistinu je robinja-vjernica bolja od mnogoboškinje, makar vam se i sviđala. Ne udajte vjernice za mnogobošce dok ne postanu vjernici; uistinu je rob-vjernik bolji od mnogobošca, makar vam se i dopadao. Oni zovu u Džehennem, a Allah, voljom Svojom, nudi Džennet i oprost, i objašnjava ljudima dokaze Svoje, .da bi razmislili

Čistota i klonjenje grijeha .2

Čestiti ljudi u braku međusobno sklapaju ugovor ljubavi i odanosti, a početkom zajedničkog života vezu temelje na čistoti i zdravlju. Ono što nastavak zajedničkog života dovodi u opasnost i što na budućnost djece baca veo neizvjesnosti i nedoumice jeste okaljanost i :nečistota supružnika. Upravo zbog toga, Kur'an o uvjetima sklapanja braka govori sljedeće

مُحْصَنَاتٍ غَيْرِ مُسَافِحَاتٍ وَلَا مُتَّخِذَاتِ أَخْدَانٍ

.Kada su čedne, i kada javno ne čine blud, i kada tajno ne žive s ljubavnicima

U islamu suživot sa čestitim osoba ima izuzetnu važnost, čak do te mjere da je Bog Svojom naredbom nečasne osobe prepustio njima samima, a preporučio da čisti međusobno sklapaju
:brakove

الْحَبِيبَاتُ لِلْحَبِيبِينَ وَالْحَبِيبَاتُ لِلطَّيِّبِينَ وَالطَّيِّبُونَ لِلطَّيِّبَاتِ

Nevaljale žene su za nevaljale muškarce, a nevaljali muškarci su za nevaljale žene; čestite žene
.su za čestite muškarce, a čestiti muškarci su za čestite žene

I kao uvjet, jasno se poručuje da se brak ne sklapa sa osobama koje su počinile blud ili imaju
.skrivenog ljubavnika

Pobožni i čestiti supružnici predstavljaju pogodnu pretpostavku za razvoj i odgoj dobre djece,
dok se od nečistih osoba može očekivati samo loše, izuzev u rijetkim slučajevima, i to je
:univerzalno načelo koje vlada u prirodi. Uzvišeni Bog kaže

وَالْبَلَدُ الطَّيِّبُ يَخْرِجُ نَبَاتُهُ بِإِذْنِ رَبِّهِ وَالَّذِي خَبَثَ لَا يَخْرِجُ إِلَّا نَكِدًا

.U plodnom predjelu raste bilje voljom Gospodara njegova, a u neplodnom tek neznatno

Činioci učvršćivanja porodične zajednice

Valjanost članova porodice i čvrstina porodične zajednice imaju za posljedicu zdravlje i snagu
društva, kao što pokvarenost članova porodice i slabost porodične zajednice imaju za
posljedicu slabost i nemoć društva na polju rješavanja teškoća. Upravo zbog toga, u islamu se
uz naglašavanje biranja odgovarajućeg bračnog druga mnogo govori i o činiocima učvršćivanja
.porodične zajednice nakon sklapanja braka

Čuvanje tajni i časti .1

Čestiti supružnici međusobnim zadovoljavanjem emocionalnih i nagonskih potreba ostaju
izvan dometa pokvarenosti i grijeha. Oni čuvaju čast jedni drugima i neotkrivanjem međusobnih
mahana jedni druge uljepšavaju, a čuvanjem tajni učvršćuju temelje porodice, tako da zlobnici
nemaju prilike da ubace razdor i neslaganje među njih. Sve ove koristi i druge blagodati
:sadržane su u sljedećoj kur'anskoj rečenici

هُنَّ لِبَاسٌ لَّكُمْ وَأَنْتُمْ لِبَاسٌ لَّهُنَّ

.One su odjeća vaša, a vi ste njihova odjeća

Lijepo ophođenje i lijep život .2

Lijepo ophođenje sa ljudima je znak čovjekove čiste prirode i uvažavanja ljudskih prava. U ovom smislu, dobročinstvo prema bračnom drugu ljudskom životu daje neku posebnu radost i svježinu i tokom cijelog dana i noći prožima čovjeka spokojem i snagom. Odraz toga se može primijetiti u lijepom ponašanju djece prema roditeljima i to se ubraja u najvažnije činioce učvršćivanja porodične zajednice, što za posljedicu ima društveni mir. Upravo zbog toga Bog :kaže

وَعَاشِرُوهُنَّ بِالْمَعْرُوفِ

!S njima se lijepo ophodite

Budući da razdvajanje i propadanje porodične zajednice donosi nenadoknadivu štetu za društvo i budućnost djece, u Kur'anu se obećava da trpljenje nedaća predstavlja pretpostavku :za spuštanje velikog dobra i blagoslova od Boga

فَإِنْ كَرِهْتُمُوهُنَّ فَعَسَى أَنْ تَكْرَهُوا شَيْئًا وَيَجْعَلَ اللَّهُ فِيهِ خَيْرًا كَثِيرًا

A ako prema njima odvratnost osjetite, moguće je da je baš u onome prema čemu odvratnost .osjećate Allah veliko dobro dao

Jedan od znakova lijepog ophođenja jeste osiguravanje životnih potrepaština u uobičajenoj i :odgovarajućoj mjeri, kao što Uzvišeni Bog kaže u Kur'anu

وَعَلَى الْمَوْلُودِ لَهُ رِزْقُهُنَّ وَكِسْوَتُهُنَّ بِالْمَعْرُوفِ

.Otac djeteta je dužan da ih lijepo hrani i odijeva

Naravno, u zadovoljavanju potreba porodice treba izbjeći pretjerivanje i ono treba biti u granicama mogućnosti muškarca, tako da ne potiče od haram i nedozvoljenih poslova, kao što :se vidi iz nastavka ajeta

لَا تُكَلِّفْ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا

.Niko neka se ne zadužuje iznad mogućnosti svojih

Skrbnništvo muškarca .3

U islamskoj kulturi osiguravanje životnih potrepština je obaveza muškarca. S obzirom da se uz svaku "obavezu" potvrđuje neko "pravo", vođenje porodice je prepušteno muškarcu. Osim što su fizičke i duhovne odlike muškarca prikladne za skrb o porodici, one predstavljaju jedan od :najvažnijih činilaca učvršćivanja porodičnog poretka

الرِّجَالُ قَوَّامُونَ عَلَى النِّسَاءِ بِمَا فَضَّلَ اللَّهُ بَعْضَهُمْ عَلَى بَعْضٍ وَبِمَا أَنْفَقُوا مِنْ أَمْوَالِهِمْ

Muškarci vode brigu o ženama zato što je Allah dao prednost jednima nad drugima i zato što .oni troše imetke svoje

Pretpostavke za raspad porodične zajednice

Raspad porodične zajednice dolazi kao posljedica pohlepe, skrnavljenja svetosti i zaprljanosti haramima. Čestiti ljudi čine sve da budu što dalje od ovih ružnih pojava. U časnom Kur'anu je navedeno mnogo zapovijedi i preporuka koje se odnose na udaljavanje i izbjegavanje ovih :pošasti, od kojih ćemo neke spomenuti u nastavku

Vođenje brige o tuđoj sreći .1

Gledanje u tuđe bogatstvo, u tuđe živote i u uživanje ljudi posvećenih Ovom svijetu raspaljuje plamen zavisti, pohlepe i požude u ljudskim srcima, a njihove živote vuče u vatru i čovjeku :uskraćuje sreću i na Ovom i na Onom svijetu. Upravo zbog toga Bog kaže

وَلَا تَمْدَنَّ عَيْنَيْكَ إِلَى مَا مَتَّعْنَا بِهِ أَزْوَاجًا مِنْهُمْ زَهْرَةَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا لِنَفْتِنَهُمْ فِيهِ وَرِزْقُ رَبِّكَ خَيْرٌ وَأَبْقَى

I nikako ne gledaj dugo ljepote Ovoga svijeta koje Mi kao užitak raznim sortama nevjernika .pružamo, da ih time na kušnju stavimo, ta nagrada Gospodara tvoga je bolja i vječna

Činjenje ružnih djela i raskalašenost .2

Zadovoljavanje nagonskih potreba na ružan i nedozvoljen način ima za posledicu nastanak različitih vrsta fizičkih i psihičkih oboljenja, kao i nenadoknadivih šteta za pojedinca i zajednicu, pored toga što je jedna od najvažnijih prepreka na putu stvaranja toplog porodičnog okrilja.

Upravo zbog toga islam savjetuje da se prema suprugama ponaša prikladno – od čega su izuzete pokvarene i raskalašene supruge – kao što stoji u časnom Kur'anu

وَلَا تَعْضُلُوهُنَّ لِتَذْهَبُوا بِبَعْضِ مَا آتَيْنَهُنَّ إِلَّا أَنْ يَأْتِيَنَّ بِفَاحِشَةٍ مُبَيَّنَةٍ

I zabranjuje vam se da im teškoće pričinjavate, s namjerom da nešto od onoga što ste im darovali prisvojite, osim ako budu očito zgriješile

U Kur'anu se muškarcima preporučuje da budu čestiti i da se čuvaju bluda, kako bi se uspostavila ispravna i čista porodična zajednica, kao što možemo u Kur'anu pročitati o tome

وَأُحِلَّ لَكُمْ مَا وَرَاءَ ذَلِكَ أَنْ تَبْتَغُوا بِأَمْوَالِكُمْ مُحْصِنِينَ غَيْرَ مُسَافِحِينَ

A ostale su vam dozvoljene, ako želite da im vjenčane darove date i da se njima oženite, a ne da blud činite

Sažetak

- Vjerovanje u Boga te klonjenje širka i grijeha predstavljaju najvažniji uvjet prilikom izbora bračnog saputnika.
- Povjerljivost, lijepo ophođenje, vođenje i skrbništvo muškarca ubraja se u najvažnije činioce postojanosti porodične zajednice.
- Činjenje ružnih djela, raskalašenost i gledanje u užitke i blagodati koje pripadaju drugima predstavljaju uzroke raspada porodične zajednice